

Е. М. Піскова

Музей історико-філологічного товариства

МУЗЕЙ ІСТОРИКО-ФІЛОЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА при Харківському університеті Засн. на базі матеріалів етногр. відділу виставки 12-го Археол. з'їзду (Харків, 1902; див. Археологічні з'їзди), що після його закінчення були передані Історико-філологічному товариству при Харківському університеті. 1904 основну їхню частину розміщено в одній із кімнат істор. архіву цього закладу, після чого розпочато роботу із систематизації колекцій, утворення архіву й б-ки музею. До його фондів (окрім пам'яток, зібраних у ході наук. експедицій під час підготовки до археол. з'їзду) увійшли етногр. матеріали з Кабінету рідкісних предметів і Музею красних мистецтв і старожитностей Харків. університету, а також від приват. осіб. 1908 відкритий для широкого загалу. Перший і незмін. дир. (до 1918) – М. Сумцов, який разом із хранителями музею В. Данилевичем, О. Білецьким, Д. Зеленіним та ін. зробив знач. внесок у поповнення та наук. опрацювання колекцій. На поч. 20 ст. це був один із перших етногр. музеїв на укр. землях, працівники якого збирали й досліджували не лише нар. творчість, а й предмети з ін. сфер матеріал. і духов. культури краю (Слобід. України). Станом на 1917 у ньому зберігалось 2200 пам'яток, систематизов. у 3-х відділах (укр., рос. і кримськотатар.) та окремих групах (госп. речі, хатне начиння, землеробство, нар. ремесла, мистецтво, побут та ін.). Деякі зі збірок (ритуал. предмети, нар. медицина, іграшки) не мали аналогів у Рос. імперії. Значну наук. й істор.-етногр. цінність мали й колекції та окремі зразки предметів одягу, головних уборів, писанок, гончар. виробів, килимарства тощо. 1920 пам'ятки цього закладу увійшли до складу Музею Слобід. України (нині Харківський історичний музей ім. М. Сумцова).

Рекомендована література

1. Данилевичъ В. Е. Этнографическій музей Харьковскаго историко-филологическаго общества. Х., 1911;
2. Скрипник Г. А. Етнографічні музеї України. К., 1989;
3. Фрадкін В. До історії створення і діяльності Етнографічного музею ХІФТ // Зб. Харків. істор.-філол. товариства. 1993. Вип. 1.

Бібліографічний опис:

Музей історико-філологічного товариства / Е. М. Піскова// Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2020. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69851>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).